

(AURREKO ORRIALDETIK DATOR)

Nafarroan, gaur egun dagoen ekoizpenarekin, posible da bezero gehiagorengana iristea. Araban, Bizkaian eta Gipuzkoan, berriz, landutako produktuen %85 barne merkatuan kontsumitzen direla azpimarratu du Ekonekazaritza elkarteak. Esaterako, Espainian produkzioaren %80 esportatzen da, barne eskaera txikia delako.

Jose Antonio Suso Jaurlaritzako Nekazaritza Politika eta Industriako sailburuordeak ez du zalantzarik. «Oraindik eskaera ez da oso handia, baina etorkizunera begira hazteko aukera handia duen sektorea da». Onartzen du azken hamar urteetan egin den bidea. Gaur egun, nekazaritza ekoizpen guztia %3 ekologikoa da, baina, aurrera begira, %20raino iritsiko dela aurreikusitako departamentuak.

Susoren aburuz, denda berezitetan edo merkatuetan egiten den salmentatik haratago begiratu behar dute produktoreek, eta hipermerkatuan edo saltoki handietan sartzeari pentsatu behar dute. «Azken finean, kontsumitzaileak dagoen tokietan egotea da salmentari ziurtatzeko modurik onena».

Ikuspuntu horrek taldea egiten du ekoizle askoren iritziarekin. «Jendearengana ahalik eta elikagai osasuntsuenak eta merkeenak helaraztea bada geure asmoa, baina saltoki handiak ez daude horretarako prest. Produkzio sistemak mugatzen dizkizute, eta nola edo zenbat kobratuko duzun ezartzen dizute», azaldu du Josu Samaniegok, Arabako ekoizle beteteranoak. Argi dauka ez dela norabide hori hartu beharrekoa. «Beste bide batzuk bilatzen ari gara; esaterako, erreferentzia toki bat izatea hirietan, edota ekopoltsak prestatzea, merkatura joan ezin den pertsonari etxeraino eramateko ortutik ateratzen dena».

Alternatiba bideragarria

1980an heldu zion Josu Samaniegok era ekologikoan lan egiteko asmoari. Garai horretan ez zegoen deus ere Hegoaldean, eta Frantziara jo behar izan zuen aholku eske. Orain, batik bat, animalientzako bazka eta barazkiak landatzen ditu, San Martin del Fierron (Araba). Abeltzaintza ekologikoa egiteko, ezinbesteko baldintza da pentsua modu jasangarrian tratatu izana.

Haiena alternatiba bideragarria eta etorkizun handikoa dela uste du, eredu tradizionalaren gainbehera ikusita. «Munduko Merkataritza Erakundeak 2012. urtearen bukaerarako nekazaritza tradizionalarekin bukatu nahi du. Hortaz, ohiko nekazaritza egiten ari den laborariak jakin behar du ezinezkoa izango zaiola aurrera egitea».

Besteak beste Norvegiar, Alemaniar, Frantziar eta Erresuma Batuan ekoizle ekologikoen duten indarrarekin eta merkatuarekin

Azokan. Barazki ekologikoak Gasteizko Abastos plazan, Izarluten postuan. RAUL BOGAJO / ARGAZKI PRESS

■ nekazaritza ekologikoa Hego Euskal Herrian

Azalera (hektarea)	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa	Nafarroa	Hego Euskal Herria
Nekazaritza Ekologikoan kalifikatua	123,81	216,07	281,22	26.701,6	27.322,1
Konbertsioan kalifikatua	140,02	11,22	85,07	146,73	383,04
Kalifikatu gabea (lehen urtea)	116,51	71,88	3,38	458,48	650,25
Guztira	380,34	299,18	369,68	27.306,8	28.356

Produktoreak	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa	Nafarroa	Hego Euskal Herria
Ekoizleak	37	38	61	580	716
Egileak, inportatzaileak, biltegizainak	13	12	23	87	134
Guztira	50	50	84	667	850

Labore nagusiak herrialde bakoitzeko

Araba	hektarea	%	Bizkaia	hektarea	%
Zerealak	114,35	30,06	Larreak	168,86	56,44
Larreak	78,35	20,6	Belardiak eta bazka	65,67	21,95
Mahastiak	74,61	19,61	Fruta arbolak	31,38	10,48

Gipuzkoa	hektarea	%	Nafarroa	hektarea	%
Belardiak eta bazka	218,03	58,97	Lugorria eta ongari berdeak	7.729,75	28,32
Larreak	82,81	22,4	Zerealak	7.400,47	27,11
Fruta arbolak	46,28	12,51	Larreak	4.333,49	15,87

ITURRIA: EKONEKAZARITZA ETA NAFARROAKO NEKAZARITZA PRODUKZIO EKOLOGIKOAREN KONTSELUA

«Nekazaritza ekoizpenetik %3 da gaur egun ekologikoa, baina %20 izatera iristea posible da»

JOSE ANTONIO SUSO
NEKAZARITZA POLITIKAREN SAILBURURDEA

«Ohiko nekazaritzan dabilen laborariak jakin behar du ezinezkoa izango zaiola aurrera egitea»

JOSU SAMANIEGO
EKOIZLE BIOLOGIKOA

«Paueko ganberak nekazaritza arrazoituaren alde egin du. Hots, biologikoaren aurkakoa»

THOMAS ERGI
BIHARKO LURRAREN ELKARTEA

txunditurik dago Samaniego. Beroari begira, haatik, hemen ere zer eskaini badutela uste du. «Geurea garestiagoa izan beharko litzateke, baina ikusten dugu ohiko nekazaritzaren salneurrien parean gaudela, edo azpitik, eta zer esanik ez labeleko produktuekin alderatuz gero».

Idoia Beloso Bakioko (Bizkaia) baserritarra da. Duela hamar urte hasi zen soroa landatzen, «etxerako». Alta, duela urte eta erdi erakuntza enpresa batean egiten zuen lanarekin aspertuta, lanpostua utzi eta nekazaritza ekologikoa heldu zion. Barazkiekin hasi zen, baina orain arrautza ekologikoak produzitzeko prestatu nahi du soro bat, eta baserrian duten labe zaharra ogia egiteko konponzeko asmoa du.

Betidantik elikagai ekologikoen inguruko kezka izan du. Ez du sumatzen gizartean ardura bera dagoenik, oraingoz. «Hainbeste etiketa eta markarekin, jendeari kostatzen zaio ezberdintzea. Batzuek labeleko produktuak eta ekologikoak berdina direla uste dute». Edonola ere, bizitza duina aurrera ateratzeko moduko lanbidea dela argi du.

Ipar Euskal Herrian, laguntzak zalantzan

«Frantziak urtez urte apaldu ditu diru laguntzak», dio Thomas Ergik, BLE Biharko Lurraren Elkarteko kideak. «Ez dute epe luze ikuspeirik. Hego Euskal Herrian badira laguntzak laborantza biologikoa mantentzeko. Frantziak Europako laguntza hori bere sisteman ez hartzea hautatu du. Hori hautu arrunt politikoa da. Politika argi bat behar da laborantza biologikoa sustatzeko. Hori gabe, laborariek ez dute ulertzen. Badira laborari militanteak, urratsa eginen dutenak».

Baina Frantziaren eta Paueko laborantza ganberaren laguntza politikak laborari gehienak laborantza biologikoaren bidean ez sartzeari eragiten duela dio BLE elkarteak. Paueko laborantza ganberak «laborantza arrazoituaren» hautua egin du, hots, transgenikoekin eta pozioak erabiltzen dituen laborantzarekin. «Hots, laborantza biologikoaren aurkakoa».

Gaur egun, Ipar Euskal Herriko 155 etxalde ari dira laborantza biologikoan. Batzuek ardi gasna ekoizten dute, beste batzuek behi haragia, ahutz gasna, fruituak eta abar. Ia denek beren ekoizpenak zuzenki saltzen dituzte, etxean bertan edota merkatuetan.

Laborantza biologikoan ari direnek ez dute sarerik antolatu ekoizpenak saltzeko. Zirkuitu bereziak eta merkatuak erabiltzen dituzte horretarako, batez ere. «Kontsumitzaileek produktu biologikoak galdetzen dituzte, bereziki barazkiak, ogia, esnea, arrautzak...», dio Ergik. Eskaera horri erantzuteaz gain, laborarien lana «ongi pagatzeko» zirkuitu berrien bila dabilta beti.